

Ressenya

Vocabulari occitan-japonès

Dades bàsiques

SANO, Naoko. *Vocabulari occitan-japonès*. Daigakushorin, 2007, 361 p.

Autor de la ressenya

Shinya Hasegawa
Universitat d'Osaka
shinya@lang.osaka-u.ac.jp

Naoko Sano és catedràtica de llengua francesa i sociolingüística a la Universitat Municipal de Nagoya (Japó), on imparteix classes de francès i de sociolingüística. Ha estudiat tant a la Universitat d'Hitotsubashi (Tòquio), on va obtenir el màster, com a la de Montpeller (Université Paul-Valéry, Montpellier-III). Segons ella mateixa, quan era estudiant a Tòquio va començar a aprendre occità sense cap mestre, amb uns llibres de text d'occità publicats a França, naturalment escrits en francès, perquè aleshores (i encara avui) gairebé no hi havia cap material didàctic publicat al país i era prou complicat aprendre amb cap professor nadiu d'occità.

Als anys noranta, al Japó, la Provença va posar-se de moda en l'àmbit del turisme, però aquest boom no va ser durador i la cultura occitana va continuar essent pràcticament desconeguda. En aquesta situació tan desfavorable, la publicació de qualsevol llibre sobre temes d'Occitània pot ser digna d'admiració. En conseqüència, la publicació d'aquest petit vocabulari, encara que pugui passar inadvertida per a la societat japonesa, mereix una avaluació estimable.

Abans d'endinsar-nos en la ressenya d'aquest vocabulari, donem una ullada a les publicacions sobre l'occità al Japó.

En primer lloc, pel que fa a la gramàtica occitana, s'ha publicat un manual amb el títol de *Gramatica de l'occitan modèrne* (Editorial Daigakushorin, 1988), per Kazuko Tada, que havia estudiat a Montpeller i que, molt desgraciadament, va morir poc després d'haver publicat al Japó aquesta obra de gramàtica, a més a més de dos manuals de conversa, un de l'occità (*Conversacion occitana (lengadocian)*, Editorial Daigakushorin, 1988) i un altre del gascò (*Conversacion gascona*, Editorial Daigakushorin, 1988), però sense completar cap altra obra de gramàtica d'aquesta llengua. La gramàtica de Kazuko Tada va ser la primera i única gramàtica de l'occità contemporani. S'hi tracten exhaustivament la seva ortografia, pronunciació i morfosintaxi, i també s'hi dona espai a lectures extretes de novel·les i contes occitans moderns.

Pel que fa a textos japonesos especialitzats en occità, s'han redactat fins avui alguns articles que estudien la seva sintaxi. L'autora d'aquest vocabulari, Naoko Sano, s'ha dedicat també a la traducció al japonès d'articles escrits en occità, la majoria dels quals analitzen qüestions de sociolingüística occitana, i també ha redactat uns articles sobre la política lingüística occitana i francesa que han contribuït molt efectivament a la comprensió global, entre els investigadors japonesos, de la situació de plurilingüisme al sud de França.

Quant a la literatura occitana, s'han publicat fins avui algunes traduccions de mans d'investigadors literaris del francès. Una de les darreres traduccions importants és *Anthologie des troubadours du Chansonier C* [Paris, BNF, f. Fr. 856] (Editorial Daigakushorin, 2003), traduïda pel professor Naohiko Seto (Universitat de Waseda), que també ofereix comentaris bibliogràfics entorn de la literatura occitana medieval i inclou una llista prou exhaustiva de la literatura i obres de lingüística occitanes.

Finalment, hem de parlar de l'Editorial Daigakushorin. No costa gaire adonar-se que tots els llibres que mencionem aquí han estat publicats per aquesta editorial, que continua publicant, des de la seva fundació, gramàtiques, manuals, llibres de text i diccionaris de les llengües de tot el món i té una escola de llengües. Per tant, és un oasi per a investigadors i estudiants de llengües minoritàries del món. Pel que fa al català, ha publicat gramàtiques, a més a més d'un gran diccionari català-japonès i un altre japonès-català, tots dos escrits pel doctor Ko Tazawa, especialitzat en el

lèxic català i autor d'uns assaigs sobre la seva vida a Barcelona i de moltes traduccions japoneses de la literatura catalana, entre les quals destaca la traducció completa de *Tirant lo Blanc* (Editorial Iwanami Shoten, 2007).

Aquest vocabulari, redactat segons la selecció feta per l'autora a partir del lèxic que recullen Lagarde, *Vocabulari Occitan* (1971), i Vernet, *Vocabulaire thématique français-occitan* (2005), amb autorització de tots dos autors, aplega uns 6.500 mots essencials i fonamentals per a la vida quotidiana, agrupats d'acord amb les situacions en què resulten necessaris. L'autora diu que ha reproduït les paraules llenguadocianes amb l'ortografia tradicional (d'Oïstes). L'estructura de cada pàgina és senzilla: a la part esquerra surten les paraules japoneses, acompanyades de transcripcions en caràcters llatins, i a la dreta surten els corresponents occitans, amb una indicació de gènere quan es tracta de substantius. Les agrupacions sumen quaranta-una seccions: *lo temps que passa*, *lo còs de l'ome*, per exemple. Les més concretes són *la malatiá*, *la planta*, *lo peïssum* o *los animals*. En les pàgines dels peixos, rèptils i insectes (p. 119-124) apareixen, en primer lloc, els noms de les parts de l'anatomia d'un peix, com *gaunhas* (galta) i *escaumas* (escata). Alguns dels peixos que hi figuren són *anguila*, *salmon* i *merluça*, prou familiars entre els japonesos, alhora que també es presenten els poc habituals com *tenca*, *pèrca* i *vairon*, el nom dels quals reconeixem molt difícilment, i que ens permeten ampliar el nostre coneixement lèxic de l'occità. Finalment, apareixen paraules abstractes com *sen* (seny) o *escrupul*, que són essencials i que també abunden a la parla dels japonesos.

Al final del llibre, hi ha dos índexs analítics: un, per ordre alfabètic, de l'occità, i un altre, del japonès. Els occitanoparlants poden consultar mots japonesos amb l'ajut de l'índex alfabètic, i per tant poden utilitzar aquest volum com a vocabulari occità-japonès. Un defecte que podem indicar és que aquí no hi ha cap frase feta o expressió i que hi ha algunes errates, com a qualsevol llibre. Malgrat aquests punts trivials, la importància del fet que sigui autènticament el primer vocabulari occità al Japó garanteix el seu valor bibliogràfic. A més a més, és de notar que s'hi inclouen unes columnes de text, amb informació sobre la llengua, història i literatura d'Occitània, escrites per l'autora i altres investigadors. Aquest vocabulari és, sens dubte, una obra monumental i recomanable per a tots els qui es relacionin amb la llengua occitana.

Per comprar aquest vocabulari, pregunteu a l'autora: sano@hum.nagoya-cu.ac.jp.

